

Vård och omsorgsförvaltningen
Christina Becker
Epost: christina.becker@vasteras.se

Kopia till

Äldrenämnden

Remiss - Västerås stads biblioteksplan 2022-2024

Förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar att yttrande daterat 6 april 2022 antas och överlämnas till kulturnämnden.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Förvaltningens bedömning är att biblioteksplanen på ett överskådligt sätt visar essenserna för verksamheten och det finns en röd tråd genom hela planen. Den visar att den vänder sig till västeråsaren, men belyser även vissa målgrupper specifikt. Det är lätt att få en uppfattning om uppdraget och olika former av aktiviteter och arrangemang som kommer att göras. Fokuseringarna är tydliggjorda och dessutom utmaningarna.

Funktionsnedsatta är bland dem som är särskilt prioriterade, likaså grupper som saknar ekonomiska eller andra möjligheter att skaffa litteratur och information. Planen visar även på vikten av utbildade medarbetare för arbete med kultur för äldre. Det finns en medvetenhet att andelen äldre ökar bland befolkningen och som, enligt förvaltningens bedömning, kommer att kräva olika former av anpassningar för att tillgängliggöra litteratur på olika sätt. Digitaliseringen är i ständig utveckling och tas också upp i biblioteksplanen och med sin utmaning att tillhandahålla en mångfald av information och i olika former. Även detta angeläget för äldrenämndens målgrupp.

Remissen var ställd till bland andra äldrenämnden, men skulle även ha kunnat ställas till nämnden för personer med funktionsnedsättning, eftersom handlingsplanens avsnitt Särskilt prioriterande inkluderar personer med funktionsnedsättning.

Vård- och omsorgsförvaltningen har till äldrenämnden lämnat följande förslag till beslut:

Äldrenämnden beslutar att yttrande daterat 6 april 2022 antas och överlämnas till kulturnämnden.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Yttrande

Handlingsplan för folkbiblioteksverksamhet

2022-04-06

Innehållsförteckning

1. Ärendebeskrivning	3
2. Yttrande över förslaget	3
3. Förvaltningens bedömning	4

1. Ärendebeskrivning

Kulturnämnden skickat ut en remissversion över sin biblioteksplan till bland andra äldrenämnden. Planen sträcker sig mellan åren 2022-2024 och är ett 6-sidigt dokument som på en övrigripande nivå förklarar verksamhetsidé, syfte, fokusområden, särskilt prioriterade områden och grundvalar till planen. Arbetsformer och forum för uppföljning framgår likaså. Äldrenämndens yttrande tar sin främsta utgångspunkt för nämndens målgrupp; personer 65 år och äldre.

2. Yttrande över förslaget

Handlingsplan för Folkbiblioteksverksamhet, Västerås stads biblioteksplan 2022-2024 är kort och kärnfullt formulerad och bidrar dessutom layoutmässigt till ökad förståelse för innehållet. Det finns en röd tråd genom hela planen genom att den spänner från bibliotekslagens ändamål, till kulturnämndens styrande dokument till nya arbetsformer för utveckling till delårsrapportering och verksamhetsberättelse.

Det framgår tydligt vad uppdraget är för biblioteksverksamheten och kulturnämnden har där valt ut några särskilt prioriterade områden, däribland personer med funktionsnedsättning och grupper som saknar ekonomiska eller andra möjligheter att införskaffa litteratur, kunskap och information. Planen belyser även vikten av att ha medarbetare med relevant kompetens syftande till att bland annat *Genomföra uppdraget från [...] äldrenämnden att ta fram utbudet för och samordna arbetet med [...] kultur i äldreomsorgen*. Detta är helt i linje med det kultursekreterareuppdrag som Kultur, idrotts och fritidsförvaltningen genomför på uppdrag av äldrenämnden.

Handlingsplanen visar på tre Fokusområden mellan 2022-2024 och som även har uppdelats i två utvalda utmaningar vardera. Ett av fokusområdena är *Tillgänglighet för alla* och handlingsplanen refererar till bibliotekslagen: *Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov*. En av utmaningarna under fokusområdena är att antalet äldre ökar kraftigt. Utmaningen består av att *[...] infria ambitionen att fler ska nås av biblioteksverksamhet [...]*.

Såväl tillgänglighet som demografi är mycket angelägna delar att beakta i handlingsplanen för äldrenämndens målgrupp. Detta för att i Västerås är idag cirka 19 % av (cirka 30 000) befolkningen 65 år och äldre. Personer 80 år och äldre

beräknas öka med 22% fram till 2025 och med 41% till 2030. Det är således en stor grupp människor som har- eller kommer att ha olika behov av att kunna ta del av litteratur i olika former, antingen i sitt ordinära boende eller i sitt särskilda boende. För äldre som själva kan besöka biblioteken är tillgängligheten viktig, såsom lokalernas utformning, färgsättning och andra anpassningar för funktionsnedsatta personer. Ledamöterna vid äldrenämndens arbetsutskott den 5 april, vill särskilt påtala betydelsen av att personer som av sjukdom eller funktionsnedsättning kan ta del av bibliotekens utbud via Boken kommer, oavsett om de bor i ordinärt- eller särskilt boende.

Det andra fokusområdet är *Fri åsiktsbildning* med digital utveckling som enligt biblioteksplanen är en utmaning. Planen tar upp den digitala utvecklingen som ställer krav på att [...] *biblioteken behöver tillhandahålla en månfald av digitala lösningar* [...]. De digitala lösningar som framtiden kan erbjuda, behöver också anpassas till äldrenämndens målgrupp, för att stödja deras möjligheter att ta del av information och stödja den fria åsiktsbildningen.

En efterfrågan som redan finns bland många äldre, är att få hjälp med att söka information med hjälp av den digitala tekniken. Behov finns även av att få visst stöd med hur man kan använda sin smarta telefon, i-pad eller dator. Där gör biblioteken ett uppskattat arbete idag, men utvecklingen går fort och där fyller biblioteken en viktig funktion för att stödja äldre hur de i praktiken kan använda den digitala tekniken i sitt informationssökande.

3. Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att biblioteksplanen på ett överskådligt sätt visar essenserna för verksamheten och det finns en röd tråd genom hela planen. Den visar att den vänder sig till västeråsaren, men belyser även vissa målgrupper specifikt. Det är lätt att få en uppfattning om uppdraget och olika former av aktiviteter och arrangemang som kommer att göras. Fokusområdena är tydliggjorda och dessutom utmaningarna.

Funktionsnedsatta är bland dem som är särskilt prioriterade, likaså grupper som saknar ekonomiska eller andra möjligheter att skaffa litteratur och information. Planen visar även på vikten av utbildadade medarbetare för arbete med kultur för äldre. Det finns en medvetenhet att andelen äldre ökar bland befolkningen och som, enligt förvaltningens bedömning, kommer att kräva olika former av anpassningar för att tillgängliggöra litteratur på olika sätt. Digitaliseringen är i ständig utveckling och tas också upp i biblioteksplanen och med sin utmaning att

tillhandahålla en mångfald av information och i olika former. Även detta angeläget för äldrenämndens målgrupp.

Remissen var ställd till bland andra äldrenämnden, men skulle även ha kunnat ställas till nämnden för personer med funktionsnedsättning, eftersom handlingsplanens avsnitt *Särskilt prioriterande* inkluderar personer med funktionsnedsättning.